Suvestinė redakcija nuo 2005-03-05 iki 2005-04-29

Įstatymas paskelbtas: Žin. 2000, Nr. 94-2918, i. k. 1001010ISTAIII-2066

LIETUVOS RESPUBLIKOS AVIACIJOS Į S T A T Y M A S

2000 m. spalio 17 d. Nr. VIII-2066
Vilnius

I SKYRIUS BENDROSIOS NUOSTATOS

1 straipsnis. Įstatymo paskirtis

1. Šis įstatymas nustato aviacijos valdymą, oro erdvės, orlaivių, kitų įrenginių naudojimą aviacijoje, oro uostų veiklą, vežimą, paiešką ir gelbėjimą, subjektų, susijusių su aviacija, turtinę atsakomybę bei draudimą.

2. Šis įstatymas taip pat nustato reikalavimus aviacijos specialistams, orlaivių gamybos, aerodromų statybos ir naudojimo reikalavimus.

3. Šio įstatymo nuostatos suderintos su šio įstatymo priede nurodytais Europos Sąjungos teisės aktais.

Papildyta straipsnio dalimi:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

2 straipsnis. Pagrindinės šio įstatymo sąvokos

1. **Aerodromas** – nustatytas žemės arba vandens paviršiaus visas plotas (įskaitant visus statinius, įrenginius ir įrangą) arba jo dalis, skirti orlaiviams atskristi, išskristi ir judėti žemės arba vandens paviršiumi.

2. **Aviacijos specialistas** – asmuo, turintis specialų aviacijos išsilavinimą ir tam tikrą kvalifikaciją.

3. **Bendrosios aviacijos orlaivis** – civilinis orlaivis, naudojamas ne komerciniams oro transporto vežimams ir ne specialiesiems aviacijos darbams atlikti.

4. **Civilinės aviacijos saugumas** – priemonių ir procedūrų, žmonių ir materialinių išteklių visuma, skirta apsaugoti civilinę aviaciją nuo neteisėto įsikišimo į jos veiklą.

5. **Civilinis aerodromas** – aerodromas, turintis tinkamumo naudoti pažymėjimą.

6. **Civilinis orlaivis** – orlaivis, įregistruotas civilinių orlaivių registre.

7. **Karinė aviacija** – bet kokia aviacinė veikla, reguliuojama karinės vadovybės.

8. **Karinis aerodromas** – aerodromas, turintis tinkamumo naudoti karinei aviacijai pažymėjimą, išduotą kariuomenės vado.

9. **Karinis orlaivis** – orlaivis, įregistruotas karinių orlaivių registre.

10. **Koordinuojamas oro uostas –** oro uostas, kuriame oro vežėjas ar bet kuris kitas orlaivio naudotojas nutūpimui ar pakilimui turi koordinatoriaus jam paskirtą laiko tarpsnį. Tai netaikoma valstybiniams skrydžiams, nutūpimams avariniais atvejais ir humanitariniams skrydžiams.

Papildyta straipsnio dalimi:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

11. **Kovinio valdymo tarnyba** – karinis padalinys, įkurtas siekiant teikti nurodymus karinei aviacijai jo jurisdikcijai priklausančiuose konkrečiuose rajonuose.

Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

12. **Laikinai išskirta zona** – nustatyto dydžio erdvė, kurios veiklai reikia rezervuoti erdvę konkretiems naudotojams išimtinai naudoti apibrėžtu laikotarpiu.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

13. **Licencija oro susisiekimui vykdyti** – leidimas, suteikiantis teisę už užmokestį arba užsakymo pagrindu vežti keleivius, krovinius ir (arba) paštą.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

14. **Meteorologinė informacija** – meteorologinis pranešimas, analizė, prognozė ir visi kiti pranešimai apie esamas ir numatomas meteorologines sąlygas.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

15. **Orlaivio įgula** – orlaivio skrydžio įgula, orlaivio palydovai ir operatoriai.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

16. **Orlaivio naudotojas** – fizinis ar juridinis asmuo, kuris pagal sutartį ar kitu teisėtu pagrindu savo vardu naudoja orlaivį.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. IX-1175, 2002-11-05, Žin., 2002, Nr. 112-4979 (2002-11-22), i. k. 1021010ISTA0IX-1175
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

17. **Orlaivio vadas** – orlaivio savininko arba naudotojo paskirtas pilotas, atsakingas už orlaivio eksploatavimą ir saugą viso skrydžio laiku.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

18. **Orlaivis** – kiekvienas aparatas (mašina), kuris atmosferoje laikosi dėl sąveikos su oru, bet ne dėl oro atoveikio nuo žemės paviršiaus.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

19. **Oro eismo paslaugos** – tam tikros skrydžių informacijos paslaugos, aliarmo skelbimas, konsultacinės oro eismo ir skrydžių valdymo paslaugos.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

20. **Oro eismo paslaugų maršrutas** – nustatytas maršrutas, kurio paskirtis yra reikiamai nukreipti eismo srautą oro eismo paslaugoms teikti
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

21. **Oro eismo paslaugų oro erdvė** – raidėmis pažymėta nustatyto dydžio oro erdvė, kurioje galimi konkretaus tipo skrydžiai ir kuriems yra nustatytos oro eismo paslaugos bei skrydžių taisyklės.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

22. **Oro eismo vadyba** – bendrasis terminas, apimantis oro eismo paslaugas, oro eismo srautų vadybą ir oro erdvės tvarkybą.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

23. **Oro susisiekimas** – keleivių, krovinių, bagažo ir (arba) pašto vežimas už užmokestį arba užsakymo pagrindu.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

24. **Oro uostas, kurio darbas palengvinamas sudarant tvarkaraščius** – oro uostas, kuris tam tikru dienos, savaitės ar metų laiku gali būti perpildytas, veikiantis savanoriškai bendradarbiaujant oro vežėjams ir dėl to jame, oro vežėjų darbui palengvinti, yra paskirtas tvarkaraščių sudarytojas.
Papildyta straipsnio dalimi:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

25. **Oro uosto infrastruktūra** – transporto infrastruktūros dalis, kurią sudaro žemės sklypas, aerodromas, specifinės paskirties statiniai ir įrenginiai.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

26. **Pripažinimo pažymėjimas** – specialisto licencijos priedas, patvirtinantis užsienyje išduotos specialisto licencijos eksploatuoti ir techniškai prižiūrėti orlaivį, registruotą Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registre, galiojimą.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

27. **Skrydžio įgula** – asmenys, kuriems nustatyta tvarka suteikta teisė eksploatuoti orlaivį.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

28. **Skrydžio įgulos narys** – specialisto licenciją turintis įgulos narys, atsakantis už orlaivio eksploatavimą skrydžio laiku.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

29. **Skrydžio laikas** – bendras laikas nuo to momento, kai orlaivis pajuda, ketindamas kilti, iki galutinio sustojimo pasibaigus skrydžiui.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

30. **Specialieji aviacijos darbai** – orlaivio naudojimas už užmokestį specializuotoms paslaugoms teikti žemės ūkyje, statybose, fotodarbams – fotografijai ir topografijai, taip pat stebėjimo ir patruliavimo bei paieškos ir gelbėjimo darbams, oro reklamai ir kita.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

31. **Tarptautinis oro uostas** – oro uostas, į kurį atskrenda ir iš kurio išskrenda tarptautinius skrydžius atliekantys orlaiviai, kuriame taip pat atliekamos pasienio, muitinės, medicininio karantino, higieninės kontrolės ir kitos procedūros.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

32. **Valdomoji oro erdvė** – nustatyto dydžio oro erdvė, kurioje teikiamos skrydžių valdymo paslaugos skrydžiams pagal vizualiųjų skrydžių taisykles ir skrydžių pagal prietaisus taisykles, atsižvelgiant į oro erdvės klasifikaciją.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

33. **Valstybės orlaivis** – krašto apsaugos, muitinės ir vidaus reikalų tarnybų naudojamas orlaivis.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

34. **Vežėjas** – įmonė, turinti galiojantį vežėjo pažymėjimą.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

35. **Vežėjo pažymėjimas** – dokumentas, patvirtinantis, kad vežėjas turi profesinių ir organizacinių pajėgumų saugiai verstis vežėjo pažymėjime nurodyta veikla.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

3 straipsnis. Įstatymo taikymas

1. Aviacijos veikla suverenioje Lietuvos Respublikos teritorijoje, kurią sudaro žemės gelmės, vidaus vandenys, teritoriniai vandenys ir oro erdvė virš jų, galima tik vadovaujantis šiame įstatyme ir kituose teisės aktuose nustatytomis sąlygomis.

2. Šis įstatymas bei jo pagrindu priimti kiti teisės aktai taikomi taip pat ir už Lietuvos Respublikos teritorijos ribų esantiems Lietuvos Respublikoje registruotiems orlaiviams, jeigu jie neprieštarauja teisės aktams tos valstybės, kurios teritorijoje yra minėti orlaiviai.

3. Užsienio valstybių teisės aktai taikomi šių valstybių orlaiviams, esantiems Lietuvos Respublikos teritorijoje, jeigu jie neprieštarauja šiam įstatymui ir kitiems teisės aktams.

4. Jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinėse sutartyse nustatyti kitokie reikalavimai nei tie, kuriuos numato aviacijos santykius reglamentuojantys Lietuvos Respublikos teisės aktai, taikomi tarptautinių sutarčių reikalavimai.

5. Šis įstatymas netaikomas bemotoriams orlaiviams, kurių minimalus greitis ne mažesnis kaip 45 kilometrai per valandą, maksimali pakilimo masė neviršija 170 kilogramų, kai šie orlaiviai naudojami vaikų aviaciniam švietimui ir mokymui.
Papildyta straipsnio dalimi:
Nr. IX-2399, 2004-07-15, Žin., 2004, Nr. 120-4438 (2004-08-03), i. k. 1041010ISTA0IX-2399

4 straipsnis. Kiti civilinės aviacijos teisės aktai

Civilinę aviaciją reglamentuojantys Lietuvos Respublikos teisės aktai turi atitikti Tarptautinės civilinės aviacijos konvencijos (toliau – Čikagos konvencija) reikalavimus ir, kiek tai priimtina Lietuvos Respublikai, šios konvencijos prieduose pateiktus standartus, rekomenduojamą praktiką bei procedūras, taip pat atitinkamus Europos Sąjungos bei Jungtinės aviacijos institucijos reikalavimus.

5 straipsnis. Aviacijos valstybinis valdymas

Aviacijos valstybinį valdymą pagal savo kompetenciją Lietuvos Respublikoje vykdo Vyriausybė, Krašto apsaugos ministerija, Susisiekimo ministerija, Krašto apsaugos ministerijos generalinis inspektorius, kariuomenės vadas ir Civilinės aviacijos administracija (toliau – CAA).

6 straipsnis. Civilinės aviacijos administracija

1. CAA pagal savo kompetenciją įgyvendina valstybės civilinės aviacijos plėtros strategiją ir teikia Susisiekimo ministerijai siūlymus rengiant civilinės aviacijos plėtros programas.

2. CAA, jei tai būtina, suderinusi su kariuomenės vadu, nustato reikalavimus civilinei aviacijai šiam įstatymui įgyvendinti ir vykdo civilinės aviacijos, įskaitant antžeminę įrangą ir aviacijai teikiamas paslaugas, valstybinę priežiūrą.

3. CAA organizuoja Nacionalinės civilinės aviacijos saugumo programos įgyvendinimą, išduoda licencijas, pažymėjimus, taip pat atlieka kitas teisės aktų jai suteiktas funkcijas.

4. CAA yra biudžetinė įstaiga, išlaikoma iš valstybės biudžeto ir atskaitymų nuo rinkliavų už oro navigacijos paslaugas bei naudojimąsi oro uostais. Šių atskaitymų dydį nustato Vyriausybė. CAA metinę pajamų ir išlaidų sąmatą tvirtina susisiekimo ministras.

7 straipsnis. Kariuomenės vadas

1. Kariuomenės vadas pagal savo kompetenciją įgyvendina karinės aviacijos politiką ir teikia siūlymus rengiant karinės aviacijos plėtros programą.

2. Kariuomenės vadas, jei tai būtina, suderinęs su CAA, nustato reikalavimus karinei aviacijai šiam įstatymui įgyvendinti ir vykdo karinės aviacijos, įskaitant antžeminius įrenginius ir aviacijai teikiamas paslaugas, valstybinę priežiūrą. Tuo tikslu karinėse oro pajėgose turi būti įsteigtas Skrydžių saugos departamentas.

3. Kariuomenės vadas koordinuoja karinių skrydžių saugos programos įgyvendinimą, išduoda licencijas, pažymėjimus ir vykdo kitų teisės aktų jam suteiktas funkcijas.

4. Kariuomenės vadas nustato reikalavimus kariniams aerodromams.

5. Įstatymų nustatyta tvarka kariuomenės vadas gali deleguoti šiame įstatyme nustatytas teises ir pareigas karinių oro pajėgų vadui. Deleguojamas teises ir pareigas kariuomenės vado siūlymu tvirtina krašto apsaugos ministras.

8 straipsnis. Civilinės aviacijos objektų nuosavybė

1. Civiliniai orlaiviai, oro uostai ir aerodromai nuosavybės teise gali priklausyti Lietuvos valstybei, savivaldybei, fiziniams asmenims ir Lietuvos Respublikoje registruotiems juridiniams asmenims.

Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. IX-1175, 2002-11-05, Žin., 2002, Nr. 112-4979 (2002-11-22), i. k. 1021010ISTA0IX-1175

2. Skrydžių valdymo sistemos įrenginiai ir tarptautinių oro uostų infrastruktūra yra valstybės nuosavybė.

9 straipsnis. Orlaivių nacionalinė priklausomybė

1. Lietuvos Respublikos civilinių arba karinių orlaivių registre registruotas orlaivis turi Lietuvos nacionalinę priklausomybę.

2. Lietuvos Respublikoje, išskyrus šio straipsnio 3 dalyje numatytus atvejus, leidžiama naudoti tik tuos orlaivius, kurie turi Lietuvos nacionalinę priklausomybę.

3. Orlaiviai, turintys kitos valstybės nacionalinę priklausomybę, Lietuvos Respublikoje gali būti naudojami tik pagal Lietuvos Respublikos tarptautinę sutartį su juos registravusia valstybe arba pagal Vyriausybės ar jos įgaliotos institucijos nustatyta tvarka suteiktą leidimą.

10 straipsnis. Statinių statyba ir ženklinimas bei žiburių įrengimas

1. Statinių statyba bei rekonstrukcija ir ūkinė veikla aerodromo apsaugos bei sanitarinėse apsaugos zonose leidžiama Vyriausybės nustatyta tvarka.

2. Aerodromo sanitarinės apsaugos zonos teritorijos ribos nustatomos atsižvelgiant į triukšmo, elektromagnetinės energijos dydžius, oro, dirvožemio bei vandens taršą.

3. Aukšti statiniai turi būti ženklinami tam tikrais nakties ir dienos ženklais. Jų įrengimo ir naudojimo tvarką nustato CAA, suderinusi su kariuomenės vadu.

4. CAA ir kariuomenės vadas atitinkamai turi teisę uždrausti civilinių ir karinių aerodromų apsaugos zonose įrengti arba naudoti žiburius, galinčius kelti pavojų orlaivių skrydžių saugai.

11 straipsnis. Aerodromų naudojimas civilinių ir valstybės orlaivių reikmėms

Civilinių aerodromų naudojimo valstybės orlaivių reikmėms ir karinių aerodromų naudojimo civilinių orlaivių reikmėms tvarką ir sąlygas nustato Vyriausybė.

12 straipsnis. Valstybės orlaivių eksploatavimas

1. Kariuomenės vadas nustato karinių orlaivių skrydžiams taikomus reikalavimus. Šie reikalavimai turi būti tokie, kad nekeltų grėsmės civilinių orlaivių saugai, ir todėl turi būti derinami su CAA. Karinių orlaivių eksploatavimo priežiūrą atlieka kariuomenės vadas.

2. Nekariniai valstybės orlaiviai registruojami Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registre ir jiems taikomos šio įstatymo III skyriaus civilinės aviacijos taisyklės. Tokiems nekariniams valstybės orlaiviams CAA gali padaryti šio įstatymo III skyriaus taisyklių išimtis, jeigu atitinkami skrydžiai nekenks tarptautiniam ar komerciniam vidaus eismui, įskaitant oro erdvę ir oro uostus, naudojamus šiam eismui. Prireikus CAA nustato ir kitus reikalavimus. Nekarinių valstybės orlaivių eksploatavimą prižiūri CAA.

3. Jeigu konkrečiais atvejais Vyriausybė nenusprendžia kitaip, karinių orlaivių avarijas ir incidentus tiria Krašto apsaugos ministerijos generalinio inspektoriaus skiriama komisija. Mažiau sudėtingiems atvejams tirti Krašto apsaugos ministerijos generalinis inspektorius gali skirti vieną inspektorių.

II SKYRIUS
ORO ERDVĖ, SKRYDŽIŲ VALDYMAS IR KITOS PASLAUGOS

13 straipsnis. Lietuvos Respublikos oro erdvė

1. Lietuvos Respublikai priklauso išimtinės teisės į oro erdvę, esančią virš jos sausumos teritorijos, vidaus ir teritorinių vandenų.

2. Vyriausybė užtikrina tinkamą Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimą, paskirstymą ir kontrolę, siekdama užtikrinti, kad civiliniai orlaiviai ją naudotų efektyviausiai, atsižvelgdami į oro erdvės poreikius nacionalinio saugumo tikslams.

14 straipsnis. Oro erdvės tvarkyba ir skrydžių taisyklės

1. Oro erdvės organizavimas ir skrydžių taisyklės turi kiek įmanoma tiksliau atitikti Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos (toliau – ICAO) standartus ir rekomenduojamą praktiką. Specialūs reikalavimai, taikomi tik karinių orlaivių skrydžiams, turi būti tokie, kad nekeltų grėsmės civilinių orlaivių saugai.

2. Lietuvos Respublikos oro erdvės organizavimą ir skrydžių taisykles kartu rengia CAA ir kariuomenės vadas, o tvirtina Vyriausybė. Specialius reikalavimus, taikomus tik karinių orlaivių skrydžiams, nustato kariuomenės vadas.

3. Oro erdvėje virš jūros dalies, esančios už teritorinių vandenų, kurioje Lietuvos Respublika pagal tarptautines sutartis yra prisiėmusi atsakomybę teikti oro eismo paslaugas, taikomos Lietuvos Respublikos skrydžių taisyklės.

4. Karinės būtinybės arba visuomenės saugos sumetimais susisiekimo ministras gali paskelbti tam tikras oro erdvės dalis kaip draudžiamas, ribojamas arba pavojingas civilinei aviacijai zonas, kuriose taikomos specialios procedūros. Tokie sprendimai priimami CAA teikimu, suderintu su kariuomenės vadu. Draudimai ir apribojimai neturi būti taikomi ilgiau, negu to reikalauja juos sukėlusios priežastys.

15 straipsnis. Oro eismo paslaugos

1. Oro eismo paslaugas civiliniams ir valstybės orlaiviams taikos metu teikia susisiekimo ministro paskirta valstybės įmonė.

2. Oro eismo paslaugų teikimo sąlygas ir tvarką nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

3. Susisiekimo ministras Vyriausybės pritarimu turi teisę sudaryti su atitinkamomis kitų valstybių institucijomis arba tarptautinėmis organizacijomis sutartis dėl oro eismo paslaugų teikimo ir su tuo susijusių kitų funkcijų perdavimo tam tikrose Lietuvos Respublikos oro erdvės dalyse arba prisiimti tokius įsipareigojimus iš kitų valstybių ar tarptautinių organizacijų.

16 straipsnis. Ryšių, navigacijos, stebėjimo ir skrydžių valdymo įrenginiai

1. Lietuvos Respublikoje oro eismo paslaugų teikimui galima naudoti tik tuos ryšių, navigacijos, stebėjimo ir skrydžių valdymo įrenginius, kurie atitinka CAA nustatytus reikalavimus. Karinėje aviacijoje ir koviniam valdymui naudojamiems įrenginiams, kurie gali turėti įtakos civilinių orlaivių skrydžių saugai, taikomi CAA nustatyti reikalavimai.

2. CAA turi teisę visada patikrinti, ar minėti įrenginiai atitinka keliamus reikalavimus ir kaip teikiamos oro eismo paslaugos, o jos įgalioti atstovai turi teisę nekliudomi patekti į oro eismo paslaugų teikėjo administracines ir gamybines patalpas, susijusias su oro eismo paslaugų teikimu, apžiūrėti įrenginius, taip pat susipažinti su visa su tuo susijusia informacija ir dokumentais.

17 straipsnis. Oro navigacijos informacija

1. Oro navigacijos informaciją renka, kaupia, skelbia ir platina CAA arba jos įgaliotas juridinis asmuo.

2. Oro navigacijos informacijos rūšis, mastus bei jos skelbimo tvarką ir sąlygas nustato CAA.

3. Juridiniai ir fiziniai asmenys, turintys oro navigacijos informaciją, privalo ją nemokamai teikti CAA arba jos įgaliotam juridiniam asmeniui.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. IX-1175, 2002-11-05, Žin., 2002, Nr. 112-4979 (2002-11-22), i. k. 1021010ISTA0IX-1175

18 straipsnis. Meteorologinė informacija

1. Meteorologinę informaciją aviacijos reikmėms teikia Vyriausybės įgaliotas meteorologijos paslaugų teikėjas.

2. Meteorologinės informacijos rūšis, mastus ir jos teikimo tvarką atitinkamai nustato CAA ir kariuomenės vadas.

19 straipsnis. Paieška ir gelbėjimas

1. Orlaivių paiešką ir gelbėjimą vykdo Vyriausybės įgaliotos institucijos.

2. Orlaivių paieškos ir gelbėjimo darbų vykdymo sąlygas ir tvarką nustato Vyriausybė arba jos įgaliota institucija.

III SKYRIUS
CIVILINĖ AVIACIJA

PIRMASIS SKIRSNIS
ORLAIVIŲ REGISTRAVIMAS IR ŽENKLINIMAS

20 straipsnis. Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registro tvarkytojas

Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registro tvarkytojas yra CAA.

21 straipsnis. Civilinių orlaivių registravimo sąlygos

1. Orlaivis registruojamas Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registre, jeigu:

1) orlaivio savininkas yra Lietuvos Respublikos pilietis arba juridinis asmuo, registruotas Lietuvos Respublikoje, Lietuvos valstybė arba savivaldybė;

Straipsnio punkto pakeitimai:
Nr. IX-1175, 2002-11-05, Žin., 2002, Nr. 112-4979 (2002-11-22), i. k. 1021010ISTA0IX-1175

2) orlaivis turi tinkamumo skraidyti pažymėjimą;

3) orlaivis neregistruotas kitos valstybės orlaivių registre.

2. Užsienio valstybės juridiniam ar fiziniam asmeniui priklausantis orlaivis, jeigu jis yra nuolat eksploatuojamas iš Lietuvos Respublikos oro uosto, gali būti registruojamas Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registre nepaisant šio straipsnio 1 dalies 1 punkte nustatytų sąlygų.

3. Šio straipsnio 1 dalies 2 punkte numatyti reikalavimai netaikomi tais atvejais, kai tinkamumo skraidyti pažymėjimui išduoti būtina atlikti bandomuosius skrydžius.

22 straipsnis. Dokumentai, reikalingi orlaiviui registruoti

Orlaivio savininkas arba jo įgaliotas atstovas privalo raštu pateikti CAA paraišką registruoti orlaivį. Prie paraiškos turi būti pridėti dokumentai, patvirtinantys, kad pareiškėjas yra orlaivio savininkas, ir įvykdytos kitos šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalyje nustatytos sąlygos.

23 straipsnis. Registruotina informacija

CAA turi įrašyti į Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registrą informaciją apie orlaivį, jo savininką ir orlaivio naudotoją, orlaivio įkeitimą, jeigu šis įkeistas, arba orlaivio areštą.

24 straipsnis. Laikinas registravimas

Orlaivis gali būti laikinai įrašytas į Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registro priedą, savininkui arba jo įgaliotam atstovui pateikus paraišką, jeigu orlaivis yra užsienyje, o jo nuosavybės teisės perduotos savininkui Lietuvos Respublikoje, tačiau ne visos sąlygos, būtinos galutiniam įregistravimui, yra patenkintos. Tam, kad orlaivis būtų įregistruotas Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registro priede, turi būti įvykdytos šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktų sąlygos.

25 straipsnis. Pranešimas apie kitoje valstybėje registruotų orlaivių naudojimą

Tais atvejais, kai kitoje valstybėje registruotu orlaiviu pagal susitarimą naudojasi Lietuvos Respublikos pilietis arba juridinis asmuo, registruotas Lietuvos Respublikoje, Lietuvos valstybė arba savivaldybė, jie privalo pranešti CAA orlaivio duomenis ir pateikti tokio susitarimo kopiją. CAA turi sudaryti Lietuvos Respublikoje naudojamų užsienio valstybių orlaivių ir jų naudotojų sąrašą. Apie visus pateiktos informacijos pasikeitimus orlaivio naudotojas turi nedelsdamas pranešti CAA.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. IX-1175, 2002-11-05, Žin., 2002, Nr. 112-4979 (2002-11-22), i. k. 1021010ISTA0IX-1175

26 straipsnis. Civilinio orlaivio registravimo panaikinimas

1. Civilinio orlaivio registravimas panaikinamas:

1) jei orlaivio savininkas arba jo įgaliotas atstovas pateikia prašymą raštu;

2) jei pažeidžiamos šio įstatymo 21 straipsnio 1 dalies 1 ir 3 punktuose nustatytos sąlygos;

3) jei orlaivis registruojamas kaip karinis orlaivis;

4) jei orlaivis yra sunaikintas arba prarastas, o prarasto orlaivio paieška nutraukta;

5) jei orlaivis pastaruosius trejus metus neturėjo galiojančio tinkamumo skraidyti pažymėjimo, išskyrus tuos atvejus, kai savininkas arba jo įgaliotas atstovas per CAA nustatytą laiką pateikė įrodymų, kad orlaivis yra tinkamas skraidyti.

2. Jeigu Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registre įrašyta, kad orlaivis yra įkeistas arba areštuotas, jo registravimas negali būti panaikintas be įkaito davėjo sutikimo arba atitinkamų institucijų rašytinio pranešimo, kad orlaivio areštas panaikintas.

27 straipsnis. Orlaivio registravimo liudijimas

1. Įregistravus orlaivį, jo savininkui arba įgaliotam atstovui išduodamas orlaivio registravimo liudijimas.

2. Panaikinus civilinio orlaivio registravimą, jo registravimo liudijimas grąžinamas jį išdavusiai institucijai.

28 straipsnis. Nacionaliniai ir registravimo ženklai

1. Orlaiviai, registruoti Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registre, turi būti ženklinami ICAO suteiktu valstybės nacionaliniu ženklu „LY“ bei CAA suteiktu registravimo ženklu.

2. Registravimo ženklų suteikimo bei orlaivių ženklinimo tvarką nustato CAA.

ANTRASIS SKIRSNIS
ORLAIVIO TINKAMUMAS SKRAIDYTI IR APLINKOS APSAUGOS REIKALAVIMAI

29 straipsnis. Tinkamumo skraidyti reikalavimai

1. Lietuvos Respublikos oro erdvėje gali skristi tik orlaiviai, kurie yra tinkami skraidyti ir turi galiojantį tinkamumo skraidyti pažymėjimą.

2. Orlaivis gali būti pripažįstamas tinkamu skraidyti, jeigu jis atitinkamai suprojektuotas, pagamintas, įrengtas bei techniškai prižiūrimas ir jo skridimo savybės atitinka skrydžių saugos reikalavimus, kuriuos nustato CAA.

3. Šiame straipsnyje nustatyti reikalavimai taikomi ir orlaivio atsarginėms dalims, prietaisams bei įrangai.

30 straipsnis. Tinkamumo skraidyti pažymėjimas

1. Orlaiviui, pripažintam tinkamu skraidyti, CAA išduoda tinkamumo skraidyti pažymėjimą, galiojantį iki jame nustatyto laiko. CAA, atsižvelgdama į orlaivio techninę būklę, gali nustatyti orlaivio eksploatavimo apribojimus, kurie turi būti įrašyti orlaivio tinkamumo skraidyti pažymėjimo priede.

2. Gavusi rašytinę orlaivio savininko arba naudotojo paraišką, CAA turi teisę pratęsti tinkamumo skraidyti pažymėjimo galiojimą, jeigu nustato, kad orlaivis atitinka tinkamumo skraidyti reikalavimus.

3. Jeigu CAA nustato, kad Lietuvos Respublikoje registruotas orlaivis yra netinkamas skraidyti, ji turi sustabdyti tinkamumo skraidyti pažymėjimo galiojimą, kol bus nustatyta, kad orlaivis yra tinkamas skraidyti. Tinkamumo skraidyti pažymėjimas, kurio galiojimas buvo sustabdytas, turi būti grąžintas CAA.

4. Lietuvos Respublikoje nustatyta tvarka gali būti pripažįstami Čikagos konvencijos valstybių narių išduoti tinkamumo skraidyti pažymėjimai, jeigu jie išduoti laikantis ne mažesnių nei minimalūs reikalavimų, įrašytų į standartus, parengtus vadovaujantis Čikagos konvencija.

5. Paraiškų gauti orlaivio tinkamumo skraidyti pažymėjimą pateikimo, tinkamumo skraidyti nustatymo, tinkamumo skraidyti pažymėjimų išdavimo, galiojimo pratęsimo, sustabdymo ir atšaukimo bei užsienio valstybių išduotų tinkamumo skraidyti pažymėjimų pripažinimo sąlygas ir tvarką nustato CAA.

31 straipsnis. Tinkamumo skraidyti priežiūra

1. Lietuvos Respublikos civilinių orlaivių registre registruoto orlaivio tinkamumo skraidyti priežiūrą vykdo CAA.

2. CAA, vykdydama priežiūrą, atlieka orlaivio tinkamumo skraidyti tyrimą šiais būdais:

1) orlaivio savininko arba naudotojo pateiktų techninės priežiūros ir kitų techninių ataskaitų įvertinimu;

2) techninės orlaivio būklės įvertinimu;

3) prireikus bandomaisiais skrydžiais.

3. CAA savo nuožiūra gali patikrinti orlaivio tinkamumą skraidyti viso orlaivio tinkamumo skraidyti pažymėjimo galiojimo metu arba patikrinti orlaivį jo savininko arba naudotojo prašymu.

4. Orlaivio savininkas arba naudotojas turi pateikti CAA visą informaciją apie orlaivio tinkamumą skraidyti, techninę priežiūrą, orlaivio dalių pakeitimą ar taisymą, taip pat visą statistinę informaciją apie jo naudojimą. CAA įgalioti atstovai, vykdydami orlaivio tinkamumo

skraidyti priežiūrą, turi teisę netrukdomi patekti į savininko arba naudotojo aviacijos paskirties administracines bei gamybines patalpas, taip pat į orlaivį ir juo skristi.

5. Bandomuosius skrydžius turi atlikti savininkas arba naudotojas, prižiūrimas CAA įgalioto atstovo.

32 straipsnis. Atsakomybė už orlaivio tinkamumą skraidyti

1. Už orlaivio tinkamumą skraidyti atsako jo savininkas arba naudotojas.

2. Orlaivio savininkas arba naudotojas privalo laikytis tinkamumo skraidyti nurodymų (direktyvų), išleidžiamų CAA arba valstybės, kurioje orlaivis buvo suprojektuotas ar pagamintas, jeigu CAA nenurodo kitaip.

3. Orlaivio savininkas arba naudotojas nedelsdamas privalo pranešti CAA apie visas aplinkybes, įvykius ir gedimus, kurie gali turėti įtakos orlaivio tinkamumui skraidyti.

33 straipsnis. Užsienio valstybių orlaivių tinkamumas skraidyti

1. CAA turi teisę įvertinti Lietuvos Respublikoje esančių užsienio valstybių orlaivių tinkamumą skraidyti.

2. Jeigu CAA nustato, kad užsienio valstybės orlaivis yra netinkamas skraidyti arba orlaivyje yra gedimų, kurie gali turėti įtakos tinkamumui skraidyti, CAA turi teisę neleisti jam pakilti. Jeigu orlaivis yra registruotas valstybėje, kuri yra ICAO narė, CAA privalo pranešti tos valstybės atsakingai institucijai apie orlaivio būklę ir CAA sprendimą. Jeigu užsienio valstybės institucija pareiškia, kad orlaivis yra tinkamas skraidyti, jam turi būti leista pakilti. Jeigu užsienio valstybės institucija nusprendžia, kad orlaivis yra netinkamas skraidyti, bet tam tikromis sąlygomis jis gali būti perskraidintas į remonto vietą, tokiu atveju, jeigu bus įvykdytos šios institucijos nustatytos sąlygos, CAA leidžia orlaiviui pakilti. Tokio skrydžio metu orlaivyje gali būti tik orlaivio įgula ir techniniai specialistai.

34 straipsnis. Aplinkos apsaugos reikalavimai

Lietuvos Respublikos oro erdve gali skristi tik orlaiviai, kurių keliamas triukšmas ir emisija neviršija aplinkos ministro ir susisiekimo ministro nustatyto lygio.

35 straipsnis. Leidimai specialiesiems skrydžiams

1. Išimtiniais atvejais CAA gali duoti leidimą specialiajam skrydžiui tokiu orlaiviu, kuriam bendra tvarka negali būti išduotas tinkamumo skraidyti pažymėjimas, bet toks orlaivis gali saugiai skraidyti laikydamasis tam tikrų apribojimų.

2. Tokie leidimai gali būti išduodami bandomiesiems skrydžiams, perskraidinti orlaivius į remonto vietą ir kitais atvejais.

36 straipsnis. Civilinių orlaivių ir jų įrangos projektavimas, gamyba, remontas ir techninė priežiūra

1. CAA nustato civilinių orlaivių ir jų įrangos projektavimo, gamybos, remonto ir techninės priežiūros reikalavimus. Lietuvos Respublikoje įmonės gali projektuoti, gaminti civilinius orlaivius ar jų komponentus, taip pat atlikti civilinių orlaivių remonto ir techninės priežiūros darbus tik turėdamos atitinkamą CAA išduotą pažymėjimą šiems darbams bei laikydamosi šiame pažymėjime nurodytų reikalavimų. Lietuvos Respublikoje gaminami orlaiviai sertifikuojami CAA nustatyta tvarka ir sąlygomis.

2. Pažymėjimų, suteikiančių civilinių orlaivių ir jų komponentų projektavimo ir gamybos bei jų remonto ir techninės priežiūros darbų atlikimo teisę, išdavimo, taip pat kitų valstybių išduotų pažymėjimų ir leidimų pripažinimo sąlygas ir tvarką nustato susisiekimo ministras. CAA prižiūri, kaip pažymėjimus turinčios įmonės laikosi nustatytų reikalavimų. CAA atstovai turi teisę nekliudomi apžiūrėti pažymėjimus turinčių įmonių gamybines patalpas ir įrangą, taip pat gauti visą informaciją bei dokumentus, susijusius su darbu pagal pažymėjimą.

3. CAA turi teisę pripažinti kitose valstybėse – ICAO valstybėse narėse – pagamintų orlaivių ar komponentų pažymėjimus bei leidimus juos projektuoti, gaminti, remontuoti ir atlikti techninę priežiūrą.

4. Šio straipsnio 1 dalies reikalavimai netaikomi savadarbiams orlaiviams ar jų komponentams gaminti ir remontuoti. Tokio orlaivio gamybos, tinkamumo skraidyti nustatymo ir naudojimo sąlygas bei tvarką nustato CAA.

TREČIASIS SKIRSNIS
ORO UOSTAI, AERODROMAI IR LAUKO AIKŠTELĖS

37 straipsnis. Civilinio aerodromo statyba ir rekonstrukcija

Civilinis aerodromas, taip pat skrydžių valdymo sistemos įrenginiai statomi arba rekonstruojami Statybos įstatymo ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka bei suderinus su CAA. Civilinio aerodromo vieta numatoma teritorijų planavimo dokumentuose.

38 straipsnis. Reikalavimai oro uostui, iš kurio vyksta oro susisiekimas

1. Oro susisiekimas gali būti vykdomas tik iš oro uostų, kurie atitinka CAA nustatytus reikalavimus.

2. Oro uoste, iš kurio vyksta tarptautiniai skrydžiai, turi būti atitinkamos muitinės, pasienio kontrolės ir kitos tarnybos.

39 straipsnis. Tikrinančiųjų institucijų veikla oro uoste

Tam tikrose tarptautinio oro uosto teritorijos dalyse steigiami ar veikia Valstybės sienos apsaugos tarnybos bei muitinės kontrolės punktai. Jų teritorijos ribas nustato susisiekimo ministras, suderinęs su Valstybės sienos apsaugos tarnyba ir Muitinės departamentu prie Finansų ministerijos.

40 straipsnis. Civilinio aerodromo priežiūra

CAA turi teisę visada patikrinti, ar civilinis aerodromas atitinka šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytus reikalavimus. CAA įgalioti atstovai turi teisę nekliudomi įeiti ir apžiūrėti atitinkamus objektus, įrangą bei įrengimus, gauti visą reikiamą informaciją, dokumentus ir kitą medžiagą, susijusius su civilinio aerodromo tinkamumu naudoti.

41 straipsnis. Lauko aikštelės

1. Lauko aikštelė – žemės arba vandens paviršiaus plotas, turintis minimalią įrangą ir skirtas laikinai sraigtasparniams, sklandytuvams ir lengviesiems lėktuvams atskristi, išskristi ir judėti.

2. Lauko aikštelių įrengimo ir naudojimo sąlygas bei tvarką nustato CAA.

42 straipsnis. Civilinio aerodromo tinkamumas naudoti

1. Gali būti naudojami tik tie civiliniai aerodromai, kurie atitinka šio įstatymo ir kitų teisės aktų reikalavimus bei turi CAA išduotą tinkamumo naudoti pažymėjimą.

2. Pažymėjimas išduodamas, pratęsiamas, taip pat nutraukiamas arba sustabdomas jo galiojimas CAA nustatyta tvarka ir sąlygomis.

43 straipsnis. Orlaivių atskridimo ir išskridimo laiko koordinavimas

1. Orlaivių atskridimo ir išskridimo laikas koordinuojamas vadovaujantis 1993 m. sausio 18 d. Tarybos reglamento (EEB) Nr. 95/93 dėl laiko tarpsnių paskirstymo Bendrijos oro uostuose bendrųjų taisyklių (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 793/2004) nuostatomis.

2. Įgyvendindama šio straipsnio 1 dalyje nurodytą koordinavimą, Susisiekimo ministerija paskelbia oro uostą, kuriame darbas palengvinamas sudarant tvarkaraščius arba kuris yra

koordinuojamas, nustato orlaivių atskridimo ir išskridimo laiko koordinavimo oro uostuose sąlygas ir tvarką, skiria oro uosto tvarkaraščių sudarytoją arba laiko tarpsnių koordinatorių, koordinuojamame oro uoste sudaro laiko tarpsnių koordinavimo komitetą.

3. Oro uosto laiko tarpsnių koordinatoriui netaikoma civilinė atsakomybė už žalą, padarytą vykdant šio straipsnio 1 dalyje nurodytame reglamente numatytas funkcijas, išskyrus atvejus, kai žala padaryta dėl didelio neatsargumo ar tyčios.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

44 straipsnis. Tarptautinių oro uostų žemė

1. Tarptautinių oro uostų žemė yra valstybės nuosavybė.

2. Tarptautinis oro uostas žemę valdo, naudoja ir ja disponuoja turto patikėjimo teisėmis vadovaudamasis šiuo ir kitais Lietuvos Respublikos įstatymais.

3. Tarptautinis oro uostas turi teisę išnuomoti tarptautinio oro uosto žemę su šio oro uosto veikla susijusioms reikmėms, taip pat šio oro uosto teritorijoje jau veikiantiems ūkio subjektams, net jeigu jų veikla nesusijusi su šio oro uosto veikla.

KETVIRTASIS SKIRSNIS
CIVILINĖS AVIACIJOS SPECIALISTAI

45 straipsnis. Specialistų rengimas

Specialistus rengti, perkvalifikuoti ir kelti jų kvalifikaciją gali CAA akredituotos mokymo įstaigos. Mokymo įstaigų akreditavimo sąlygas bei tvarką nustato susisiekimo ministras.

Straipsnio pakeitimai:
Nr. IX-1175, 2002-11-05, Žin., 2002, Nr. 112-4979 (2002-11-22), i. k. 1021010ISTA0IX-1175

46 straipsnis. Specialisto licencija

1. Eksploatuoti orlaivius ir atlikti jų techninę priežiūrą bei remonto darbus, taip pat vadovauti skrydžiams leidžiama asmenims, turintiems atitinkamą CAA išduotą specialisto licenciją. Specialisto licencijos išduodamos aviacijos specialistams – skrydžio įgulos nariams, skrydžių vadovams, skrydžių dispečeriams, aviacijos inžinieriams ir technikams bei orlaivių palydovams.

2. Specialistų licencijavimo sąlygas ir tvarką nustato susisiekimo ministras.

3. Licencijuojamų specialistų sveikatos būklės reikalavimus nustato sveikatos apsaugos ministras ir susisiekimo ministras.

4. CAA turi teisę pripažinti ir išduoti licencijos, kurią specialistui išdavė užsienio valstybė, pripažinimo pažymėjimą, jei tokia licencija yra išduota pagal ICAO nustatytus arba griežtesnius reikalavimus.

47 straipsnis. Testai ir tikrinimai

CAA turi teisę visada patikrinti asmens, turinčio licenciją ar licencijos pripažinimo pažymėjimą, teorines žinias ir praktinius įgūdžius, taip pat reikalauti pasitikrinti sveikatą.

48 straipsnis. Licencijų galiojimo sustabdymas ir nutraukimas

1. Susisiekimo ministro nustatyta tvarka CAA gali nutraukti arba sustabdyti licencijos galiojimą, jeigu:

1) specialistas nesilaikė šio įstatymo ir kitų teisės aktų nustatytų skrydžių saugos bei aviacijos saugumo reikalavimų;

2) specialistas naudojosi licencijos suteiktomis teisėmis būdamas apsvaigęs nuo alkoholio, narkotikų, psichotropinių arba kitų medžiagų;

3) specialisto sveikatos būklė neatitinka nustatytų reikalavimų;

4) specialistas nuteistas už padarytą tyčinę nusikalstamą veiką;

Straipsnio punkto pakeitimai:
Nr. IX-1175, 2002-11-05, Žin., 2002, Nr. 112-4979 (2002-11-22), i. k. 1021010ISTA0IX-1175

5) specialisto kvalifikacija neatitinka nustatytų reikalavimų.

2. CAA turi teisę sustabdyti licencijos galiojimą tol, kol bus atliktas oficialus tyrimas ir priimtas galutinis sprendimas dėl licencijos galiojimo atnaujinimo arba nutraukimo.

3. Šio straipsnio nuostatos taikomos ir specialistams, kurie turi Lietuvos Respublikoje pripažintas užsienyje išduotas licencijas.

PENKTASIS SKIRSNIS
ORLAIVIO ĮGULA IR JO VADAS

49 straipsnis. Orlaivio įgula

1. Orlaivio savininkas arba naudotojas privalo sukomplektuoti skrydžio įgulą pagal gamintojo arba CAA kiekvieno orlaivio tipui nustatytus reikalavimus.

2. Orlaivio įgulos nariai skrydžio laiku privalo turėti galiojančias specialisto licencijas ir sveikatos pažymėjimus.

3. Draudžiama eksploatuoti orlaivį, kai sukomplektuota ne visa skrydžio įgula.

4. Orlaivio įgulos nariai privalo tiksliai vykdyti darbo technologijoje nustatytas funkcijas ir aukštesniųjų įgulos narių nurodymus.

5. Draudžiama eksploatuoti orlaivį įgulos nariui, apsvaigusiam nuo alkoholio, narkotikų, psichotropinių arba kitų medžiagų.

6. Draudžiama įgulos nariui eksploatuoti orlaivį sergant, labai pavargus ar esant kitoms panašioms priežastims, dėl kurių jis negali tinkamai atlikti savo pareigų.

50 straipsnis. Orlaivio vadas

1. Orlaivio vadu galima skirti tik pilotą. Jei orlaivio įguloje yra tik vienas pilotas, jis yra ir orlaivio vadas.

2. Orlaivio įgulos darbui skrydžio laiku vadovauja orlaivio vadas.

3. Keleiviams yra privalomi orlaivio vado nurodymai, kuriais siekiama palaikyti tvarką bei užtikrinti skrydžio saugą ir saugumą orlaivyje.

51 straipsnis. Orlaivio vado pareigos

Orlaivio vadas privalo:

1) iki skrydžio įsitikinti, kad orlaivis yra parengtas skrydžiui, sukomplektuota bei pasirengusi visa skrydžio įgula ir orlaivyje yra visi reikiami dokumentai;

2) eksploatuoti orlaivį pagal nustatytas taisykles ir kontroliuoti skrendančio orlaivio techninę būklę;

3) pranešti CAA apie visas aplinkybes, įvykius arba gedimus, galinčius turėti įtakos orlaivio tinkamumui skraidyti;

4) rūpintis orlaivio keleivių, krovinių, bagažo ir pašto sauga bei saugumu ir palaikyti tvarką orlaivyje;

5) kilus skrydžių saugos pavojui, vykdyti teisės aktų nustatytus reikalavimus ir procedūras, užtikrinančius saugią skrydžių baigtį; apie veiksmus, kurių buvo imtasi, pranešti oro eismo paslaugų tarnybai;

6) apie avariją ar incidentą ir jo aplinkybes nedelsdamas pranešti CAA;

7) mirties arba gimimo skrendančiame orlaivyje atveju surašyti atitinkamą aktą.

52 straipsnis. Orlaivio vado teisės

Orlaivio vadas turi teisę:

1) atsisakyti priimti į orlaivį įgulos narius, keleivius arba krovinį, taip pat duoti nurodymą keleiviams išlipti arba iškrauti krovinį, jeigu to reikalauja aplinkybės;

2) imtis visų reikiamų priemonių tvarkai orlaivyje ir skrydžio saugai palaikyti;

3) prireikus kreiptis pagalbos į keleivius;

4) imtis priemonių teisės pažeidimui ar nusikalstamai veikai tirti, jeigu jie padaryti orlaivyje;

Straipsnio punkto pakeitimai:
Nr. IX-1175, 2002-11-05, Žin., 2002, Nr. 112-4979 (2002-11-22), i. k. 1021010ISTA0IX-1175

5) sulaikyti nusikalstamos veikos padarymu įtariamą asmenį ir, orlaiviui nutūpus, perduoti jį atitinkamoms teisėsaugos institucijoms;

Straipsnio punkto pakeitimai:
Nr. IX-1175, 2002-11-05, Žin., 2002, Nr. 112-4979 (2002-11-22), i. k. 1021010ISTA0IX-1175

6) priimti galutinį sprendimą kilti išskrendant, nutraukti skrydį ir grįžti į išskridimo aerodromą ar tūpti atsarginiame aerodrome ir ekstremaliomis sąlygomis tūpti priverstinai.

53 straipsnis. Užsienio valstybės orlaivio vadas

Užsienio valstybės orlaivio vadas Lietuvos Respublikoje turi tas pačias teises ir pareigas, nustatytas šio įstatymo 51 ir 52 straipsniuose.

ŠEŠTASIS SKIRSNIS
VEŽĖJO PAŽYMĖJIMAS IR LICENCIJA

54 straipsnis. Vežėjo pažymėjimas

1. Lietuvos Respublikos teritorijoje vykdyti oro susisiekimą ir specialiuosius aviacijos darbus galima tik turint galiojantį vežėjo pažymėjimą. Jį susisiekimo ministro nustatyta tvarka išduoda arba pripažįsta galiojančiu CAA.

2. Šio straipsnio 1 dalies reikalavimai taip pat taikomi verčiantis orlaivių nuomos veikla, kai atsakomybė už orlaivio tinkamumą skraidyti tenka nuomotojui.

55 straipsnis. Reikalavimai vežėjo pažymėjimui gauti

1. CAA turi teisę išduoti vežėjo pažymėjimą tik įsitikinusi, kad pareiškėjas turi užtektinai lėšų, žinių, įgūdžių, patirties ir reikiamą personalą, organizacinę struktūrą, orlaivius, patalpas bei įrangą, reikalingus saugiai ir patikimai dirbti naudojantis teisėmis, kurias suteikia vežėjo pažymėjimas.

2. Kartu su vežėjo pažymėjimu CAA išduoda pažymėjimo priedą. Jame nurodoma leistina veikla, jai taikomos sąlygos bei apribojimai.

3. Vežėjas privalo pranešti CAA apie visus pasikeitimus, kurie daro įtaką vežėjo pažymėjime arba jo priede numatytoms sąlygoms ir apribojimams.

4. CAA privalo nuolat vykdyti vežėjų priežiūrą. CAA įgalioti atstovai, vykdydami vežėjo priežiūrą, turi teisę netrukdomi patekti į vežėjo administracines bei gamybines patalpas, taip pat į orlaivį ir skristi juo, gauti visą vežėjo priežiūrai vykdyti reikalingą informaciją ir dokumentus.

56 straipsnis. Licencija oro susisiekimui vykdyti

1. Oro susisiekimui vykdyti vežėjas privalo turėti Susisiekimo ministerijos arba jos įgaliotos CAA išduotą licenciją.

Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. IX-1744, 2003-09-23, Žin., 2003, Nr. 94-4248 (2003-10-08), i. k. 1031010ISTA0IX-1744

2. Užsienio valstybių vežėjai turi teisę vykdyti oro susisiekimą pagal atitinkamą Lietuvos Respublikos tarptautinę sutartį. Kol tokios sutarties nėra, Susisiekimo ministerija arba jos įgaliota CAA gali išduoti atitinkamą leidimą.

Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. IX-1744, 2003-09-23, Žin., 2003, Nr. 94-4248 (2003-10-08), i. k. 1031010ISTA0IX-1744

3. Šio straipsnio 1 dalyje numatyta licencija vežėjui išduodama pagal Tarybos Reglamento (EEB) Nr. 2407/92 dėl oro vežėjų licencijavimo nuostatas.

Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. IX-2197, 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 73-2531 (2004-04-30), i. k. 1041010ISTA0IX-2197

57 straipsnis. Licencijos oro susisiekimui vykdyti išdavimas, sustabdymas ir panaikinimas

1. Licencijų oro susisiekimui vykdyti išdavimo, galiojimo sustabdymo ir panaikinimo sąlygas bei tvarką nustato Vyriausybė.

2. Vyriausybė gali nustatyti tam tikras skrydžių kategorijas, kurioms nereikalinga licencija.

SEPTINTASIS SKIRSNIS
SKRYDŽIŲ VYKDYMAS

58 straipsnis. Orlaivių eksploatavimas

Orlaiviai eksploatuojami pagal CAA nustatytus reikalavimus.

59 straipsnis. Pavojingų gaminių vežimas

Lietuvos Respublikos oro erdvėje draudžiama naudoti ir vežti masinio naikinimo ginklus, taip pat draudžiamus vežti pavojingus gaminius bei medžiagas, numatytus Čikagos konvencijos 18 priede.

60 straipsnis. Viršgarsiniai skrydžiai

Lietuvos Respublikos oro erdvėje orlaiviams draudžiama skristi viršgarsiniu greičiu. Ypatingais atvejais leidimą tokiems skrydžiams duoda Vyriausybė.

61 straipsnis. Skrydžiai virš gyvenamųjų vietovių

1. Orlaiviai virš gyvenamųjų vietovių turi skristi nustatytame aukštyje, kuris užtikrintų priverstinį orlaivio nutupdymą už gyvenamosios vietovės ribų.

2. CAA nustato minimalų orlaivių skrydžių virš tam tikrų gyvenamųjų vietovių aukštį.

3. Orlaivių parodomieji skrydžiai virš gyvenamųjų vietovių leidžiami tik suderinus juos su savivaldybe, virš kurios bus vykdomi parodomieji skrydžiai, ir gavus CAA leidimą.

62 straipsnis. Parodomieji renginiai ir aviacijos sporto varžybos

Parodomuosius renginius ir aviacijos sporto varžybas rengti galima CAA nustatyta tvarka ir turint atitinkamą leidimą.

63 straipsnis. Draudimas išskristi

CAA turi teisę uždrausti orlaiviui išskristi, jei kyla abejonių dėl orlaivio tinkamumo skraidyti ar orlaivio įgulos nariai neturi atitinkamos licencijos arba orlaivyje nėra šio įstatymo 64 straipsnyje nurodytų dokumentų ar nesumokėtos šio įstatymo 72 straipsnyje numatytos rinkliavos.

64 straipsnis. Orlaivio skrydžio dokumentai

Orlaivyje skrydžio metu turi būti šie dokumentai:

1) orlaivio registravimo liudijimas;
2) orlaivio tinkamumo skraidyti pažymėjimas;
3) leidimas naudotis orlaivio radijo stotimi;
4) orlaivio techninės būklės žurnalas;
5) skrydžių vykdymo vadovas;
6) civilinės atsakomybės draudimo liudijimas (polisas);
7) dokumentai apie keleivius, krovinį, bagažą ir paštą (jei jų yra orlaivyje);

8) triukšmo pažymėjimas (jei jis būtinas);

9) vežėjo pažymėjimas (tik vežėjams).

AŠTUNTASIS SKIRSNIS
CIVILINĖS AVIACIJOS SAUGUMAS

65 straipsnis. Civilinės aviacijos saugumo programos

1. Civilinės aviacijos saugumas užtikrinamas priemonėmis, numatytomis Vyriausybės patvirtintoje Nacionalinėje civilinės aviacijos saugumo programoje.

2. Nacionalinės civilinės aviacijos saugumo programos įgyvendinimą koordinuoja Vyriausybės sudaryta Nacionalinė civilinės aviacijos saugumo komisija.

66 straipsnis. Tarnybos, užtikrinančios aviacijos saugumą

1. Aviacijos saugumą užtikrina oro uostai ir vežėjai. Šios įmonės privalo turėti CAA patvirtintas aviacijos saugumo užtikrinimo programas bei planus ir įsteigti atitinkamas tarnybas (paskirti atsakingą darbuotoją (darbuotojus). Kiti kontroliuojamoje oro uosto teritorijoje veikiantys subjektai privalo turėti aviacijos saugumo užtikrinimo planus ir besąlygiškai vykdyti tarnybų, užtikrinančių civilinės aviacijos saugumą, reikalavimus.

2. Oro uostų tarnybų, užtikrinančių aviacijos saugumą, darbuotojai pagal savo kompetenciją turi teisę atlikti asmens apžiūrą ir daiktų patikrinimą, sulaikyti ir perduoti teisėsaugos institucijoms asmenis, pažeidusius aviacijos saugumo reikalavimus, taip pat bagažą, krovinius ir pašto siuntas, kuriuose yra draudžiamų gabenti orlaiviais daiktų ir medžiagų. Keleiviai, atsisakę asmens apžiūros ir daiktų patikrinimo, į orlaivį neįleidžiami.

3. Jeigu kyla grėsmė keleivių, įgulos narių ar kitų asmenų gyvybei ar sveikatai, tarnybų, užtikrinančių aviacijos saugumą, darbuotojai turi teisę taikyti priemones, numatytas Lietuvos Respublikos įstatymuose ir kituose teisės aktuose.

4. Oro uostų tarnybų, užtikrinančių aviacijos saugumą, darbuotojai, eidami tarnybines pareigas, įstatymų ir kitų teisės aktų nustatyta tvarka turi teisę nešiotis ir naudoti tarnybinį ginklą ir kitas specialias priemones.

DEVINTASIS SKIRSNIS
ORLAIVIŲ AVARIJOS IR INCIDENTAI

67 straipsnis. Orlaivių avarijų ir incidentų tyrimas

1. Orlaivių avarijų ir incidentų klasifikavimo, tyrimo bei pranešimų tvarką nustato susisiekimo ministras.

2. Pagrindinis avarijos arba incidento tyrimo tikslas – nustatyti priežastis bei užkirsti kelią avarijoms ir incidentams. Tyrimu nesiekiama nustatyti kieno nors kaltę ar atsakomybę.

3. Susisiekimo ministras paskiria nuolatinį orlaivių avarijų bei incidentų tyrimų vadovą ir suteikia jam įgaliojimus, reikalingas priemones ir lėšas organizuoti ir vykdyti orlaivio avarijos ar incidento tyrimą.

4. Tyrimo požiūriu nesudėtingą avariją ar incidentą tyrimų vadovas gali tirti asmeniškai.

5. Sudėtingesnėms avarijoms ir incidentams tirti tyrimų vadovas sudaro nepriklausomą komisiją.

6. Ypatingais atvejais Vyriausybė gali sudaryti specialiąją tyrimo komisiją.

7. Prireikus tyrimų vadovas gali kviestis Lietuvos Respublikos ar užsienio valstybių aviacijos ekspertų ir specialistų avarijai ar incidentui tirti.

8. Tyrimų vadovas turi teisę apklausti visus asmenis, kurie gali suteikti tyrimui svarbios informacijos, ir patikrinti dokumentus, įrašus bei kompiuteryje laikomą informaciją.

9. Tyrimų vadovas apie išvadas praneša CAA, ši įvertina ir parengia priemones panašioms avarijoms ar incidentams išvengti.

DEŠIMTASIS SKIRSNIS
ORO SUSISIEKIMAS

68 straipsnis. Keleivių, krovinių, bagažo ir pašto vežimas

1. Susisiekimo ministras nustato keleivių, krovinių, bagažo, pašto bei pavojingų krovinių vežimo sąlygas ir tvarką.

2. Keleivių, krovinių, bagažo vežimo tarifus bei jų taikymo tvarką nustato vežėjas, jeigu Lietuvos Respublikos tarptautinės sutartys nenumato kitaip.

69 straipsnis. *Neteko galios nuo 2002-11-22*
Straipsnio naikinimas:
Nr. IX-1175, 2002-11-05, Žin. 2002, Nr. 112-4979 (2002-11-22), i. k. 1021010ISTA0IX-1175

70 straipsnis. Kompensavimas už atsisakymą vežti

1. Kompensavimo keleiviams už atsisakymą juos vežti sąlygas bei tvarką nustato 1991 m. vasario 4 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 295/91, nustatantis bendras kompensavimo už atsisakymą vežti reguliaraus oro transportu taisykles (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu (EB) Nr. 261/2004).

2. CAA kontroliuoja, kaip laikomasi šio straipsnio 1 dalyje nurodyto reglamento nuostatų.
Straipsnio pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

71 straipsnis. Kompiuterinės rezervavimo sistemos

Reikalavimus kompiuterinėms rezervavimo sistemoms, taip pat jų naudojimo sąlygas ir tvarką nustato 1989 m. liepos 24 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2299/89 dėl elgesio su kompiuterinėmis rezervavimo sistemomis kodekso (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 1999 m. vasario 8 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 323/1999).
Straipsnio pakeitimai:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

IV SKYRIUS
BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

72 straipsnis. Rinkliavos

1. Fiziniai ir juridiniai asmenys, valstybės orlaivių naudotojai už oro navigacijos paslaugas Lietuvos Respublikos oro erdvėje ir už naudojimąsi oro uostais moka paslaugų teikėjams šias rinkliavas:

1) už oro navigacijos paslaugas – oro navigacijos ir oro uosto navigacijos;

2) už naudojimąsi oro uostais – orlaivio tūpimo, išskrendančio keleivio, orlaivio stovėjimo, orlaivio saugumo ir orlaivio palydos.
Straipsnio dalies pakeitimai:
Nr. IX-1175, 2002-11-05, Žin., 2002, Nr. 112-4979 (2002-11-22), i. k. 1021010ISTA0IX-1175

2. Maksimalius rinkliavų dydžius, mokėjimo ir naudojimo tvarką nustato Lietuvos Respublikos Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

3. Bendrosios aviacijos orlaivių naudotojai šio straipsnio 1 dalyje išvardytas rinkliavas moka tik vykdydami tarptautinius skrydžius arba už naudojimąsi tarptautiniais oro uostais.

73 straipsnis. Draudimas

Orlaivio savininko arba naudotojo civilinė atsakomybė, taip pat keleiviai, bagažas ir kroviniai turi būti apdrausti. Minimalius draudimo sumos dydžius nustato Vyriausybė ar jos įgaliota institucija.

74 straipsnis. Atsakomybė už žalą, padarytą keleiviams, bagažui, kroviniams ir tretiesiems asmenims

Vežėjų atsakomybė už žalą, padarytą keleiviams, bagažui ir kroviniams, taip pat tretiesiems asmenims, jos dydžiai, pretenzijų ir ieškinių pateikimo tvarka nustatoma vadovaujantis įstatymais bei Lietuvos Respublikos tarptautinėmis sutartimis.

75 straipsnis. Atsakomybė už teisės aktų pažeidimą

Už šio įstatymo ir jo pagrindu priimtų kitų teisės aktų pažeidimus atsakoma įstatymų nustatyta tvarka.

76 straipsnis. Įstatymų pripažinimas netekusiais galios

Įsigaliojus šiam įstatymui, netenka galios Civilinės aviacijos įstatymas (Žin., 2000, Nr. 66-1983) ir Oro erdvės naudojimo įstatymas (Žin., 1996, Nr. 48-1138).

77 straipsnis. Pasiūlymas Vyriausybei

Vyriausybė per 6 mėnesius nuo šio įstatymo įsigaliojimo parengia teisės aktus, reikalingus šiam įstatymui įgyvendinti.

Skelbiu šį Lietuvos Respublikos Seimo priimtą įstatymą.

RESPUBLIKOS PREZIDENTAS VALDAS ADAMKUS

Lietuvos Respublikos
aviacijos įstatymo
priedas

ĮGYVENDINAMI EUROPOS SĄJUNGOS TEISĖS AKTAI

1. 1989 m. liepos 24 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2299/89 dėl elgesio su kompiuterinėmis rezervavimo sistemomis kodekso (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 1999 m. vasario 8 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 323/1999).

2. 1991 m. vasario 4 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 295/91, nustatantis bendras kompensavimo už atsisakymą vežti reguliaraus oro transportu taisykles (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2004 m. vasario 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos Reglamentu (EB) Nr. 261/2004).

3. 1992 m. liepos 23 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 2407/92 dėl oro vežėjų licencijavimo.

4. 1993 m. sausio 18 d. Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 95/93 dėl laiko tarpsnių paskirstymo Bendrijos oro uostuose bendrųjų taisyklių (su paskutiniais pakeitimais, padarytais 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (EB) Nr. 793/2004).

5. 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 785/2004 dėl draudimo reikalavimų oro vežėjams ir orlaivių naudotojams.

Papildyta priedu:
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113

Pakeitimai:

1.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. IX-1175, 2002-11-05, Žin., 2002, Nr. 112-4979 (2002-11-22), i. k. 1021010ISTA0IX-1175
Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 2, 8, 17, 21, 25, 45, 48, 52, 72 straipsnių pakeitimo ir 69 straipsnio pripažinimo netekusiu galios įstatymas

2.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. IX-1744, 2003-09-23, Žin., 2003, Nr. 94-4248 (2003-10-08), i. k. 1031010ISTA0IX-1744
Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 56 straipsnio pakeitimo įstatymas

3.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. IX-2197, 2004-04-29, Žin., 2004, Nr. 73-2531 (2004-04-30), i. k. 1041010ISTA0IX-2197
Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 56 straipsnio pakeitimo įstatymas

4.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. IX-2399, 2004-07-15, Žin., 2004, Nr. 120-4438 (2004-08-03), i. k. 1041010ISTA0IX-2399
Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 3 straipsnio papildymo įstatymas

5.
Lietuvos Respublikos Seimas, Įstatymas
Nr. X-113, 2005-02-15, Žin., 2005, Nr. 31-971 (2005-03-05), i. k. 1051010ISTA000X-113
Lietuvos Respublikos aviacijos įstatymo 1, 2, 43, 70, 71, 73 straipsnių pakeitimo ir papildymo bei įstatymo papildymo priedu įstatymas